

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII
CU PREDARE ÎN LIMBA MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
Secțiunea A Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapa națională
11 aprilie 2025
Clasa a VIII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. Noaptea aceea mi-a rămas adânc întipărită în minte, deoarece la bucuria unei vânători reușite se adăugase frumusețea negrăită a unei nopți de vrajă.

Nu mai era mult până la ivirea zorilor.[...]

Vălul nopții începea să se ridice ușor, dezvăluind un cer colorat parcă de o nevăzută pensulă de artist în nuanțe de pastel, mereu schimbate, mergând de la verde la trandafiru.

Când începuse să se lumineze bine, ajunserăm la un platou plin de verdeață și de arbori groși și înalți, pe unde trecuserăm de fapt în cursul nopții, dar fără să ne fi putut da seama de frumusețea lui. [...]

Ne-am aprins pipele și ne-am ascuns într-un loc de unde puteam vedea totul, fără să fim văzuți. Am fost martorii unui spectacol cum poate numai în basme mai poate fi întâlnit.

În jurul nostru treceau pe rând, ca la o defilare, parcă anume pregătită pentru noi, cele mai felurite și mai caracteristice viețuitoare din fauna africană. [...]

Nu îndrăzneam să facem nicio mișcare, de teamă să nu stricăm armonia acestei splendori a naturii.

Veniți aici cu gândul să ucidem, nu vedeam acum în acest act decât o înfiorătoare batjocorire a măreției și sfințeniei naturii.

Dar tocmai în momentul acestor meditații, ghidul ne face semn să tragem o salvă de armă în vânt. De ce?

Nu mai stau să gândesc. Ne găsim poate în preajma unui pericol?

Trăgaciul atins, armele iau foc și văzduhul se umple de un vaiet prelung.

Din toate părțile, izvorând parcă din pământ, cete de animale speriate fug fără să știe unde. Sunt delicatele și grațioasele gazele, care sar înnebunite peste tufișuri, urmate de turme întregi de zin-zini. Aceștia au invadat împrejurimea și par dezorientați. Unii s-au oprit însă locului și, cu botul în sus, adulmecă adierile pădurii, iar cu ochii înflăcărați privesc zarea, încercând să afle de unde vine pericolul.

Inocența lor tulburată ne-a impresionat și a pus capăt elanului nostru vânătoresc.

Câteva clipe după viziunea acestui superb tablou, totul a reintrat în liniște. Bietele animale, asigurate, în fine, că primejdia a trecut, și-au reluat marșul, pierzându-se în desigurul pădurii.

La rândul-ne, am ridicat tabăra, punându-ne în marș. Lăsând în urmă platoul pe care rulase extraordinarul film al Africii sălbatice, înaintam pe o vale acoperită de o vegetație luxuriantă. Ierburi înalte se aplecau greu într-o parte și în alta la trecerea noastră și piciorul nostru nu simțea tăria pământului. Palmieri gigantici vegheau întreaga vale, împărțându-ne cu binefacerile umbrei lor, atât de prețuită în aceste ținuturi. [...]

Cu icoana acestor amintiri în suflet, m-am trezit într-o bună zi și mi-am făcut bagajele spre a mă imbarca pe primul vas de cursă lungă, cu oprire pe coasta africană a Atlanticului.

după Mihai Tican Rumano, *Lacul cu elefanți*

B. Primii europeni care au ajuns în Africa de Sud au fost portughezii. Sub conducerea legendarului navigator Bartolomeu Dias, portughezii mânați de dorința de a descoperi un drum spre Indiile cele pline de mirodenii scumpe, care să nu treacă prin ținuturile controlate de musulmani, au înconjurat Africa trecând și prin actuala Africa de Sud. Bartolomeu Dias a denumit actualul Cap al Bunei Speranțe cu numele mult mai înfricoșător de Capul Furtunilor, dar regele portughez Ioan al II-lea l-a redenumit în „Capul Bunei Speranțe” pentru că deschidea drumul spre Indii. Deși numeroase galioane portugheze au trecut de-a lungul coastelor Africii de Sud (inclusiv celebrul Vasco da Gama a fost și el pe aici), portughezii nu s-au stabilit în Africa de Sud, rezumându-se la niște opriri scurte pentru a se re aproviziona cu mâncare și apă în lungul drum spre Indii.

Olandezii au fost cei care s-au gândit că nu ar strica o bază permanentă și bine armată pe drumul spre Indii. Așa că, în 1652, olandezii au fondat prima colonie europeană la capătul Africii – Fort de Goede Hoop, actualul Castel al Bunei Speranțe – viitorul oraș Cape Town. În fața împotrivirii localnicilor de a se preda ca sclavi, olandezii au importat sclavi din Asia de Sud Est sau Madagascar, punând bazele minorității de azi numită *Coloureds* care este majoritară în zona Cape Town.

Olandezii au controlat zona din jurul Capului fără a se aventura prea mult în interiorul țării controlat de triburile de bosimani, zuluși și alte nații. Dar Napoleon, deși nu a călcat niciodată în Africa de Sud, a distrus această situație linistită și pașnică în mod indirect. Datorită faptului că Olanda a fost ocupată de trupele corsicanului și Regatul Țărilor de Jos s-a transformat în Republica Batava, satelit al Franței imperiale, marinarii britanici răspândiți prin toată lumea au primit ordinul să ocupe toate coloniile franceze și evident și olandeze. În 1795, KaapStad a fost ocupat de britanici și a devenit Cape Town. Pasat între olandezi și britanici până la capitularea definitivă a lui Napoleon, Cape Town a sfârșit în posesia Marii Britanii în 1815.

*mirodenii – condimente

*galioane – nave cu pânze

după: <https://www.imperatortravel.ro/2021/11/ghid-africa-de-sud-ce-sa-vezi-ce-sa-faci-si-alte-informatii-pentru-o-vacanta.html>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există hiat în toate cuvintele din seria:

- a) „aceea”, „bucuria”, „ivirea”,
- b) „nuanțe”, „mereu”, „ne-am”,
- c) „armonia”, „aici”, „înfiorătoare”,
- d) „măreției”, „iau”, „piciorul”.

2 puncte

2. Sunt articulate hotărât toate cuvintele din seria:

- a) „europeni”, „conducerea”,
- b) „Indii”, „Africii”,
- c) „numele”, „regele”,
- d) „satelit”, „lumea”.

2 puncte

3. Antonimele potrivite în context ale cuvintelor *întipărită*, *dezvăluind*, *batjocorire* (textul A) sunt:

- a) „eliminată”, „învăluind”, „murdărire”,
- b) „fixată”, „mascând”, „elogiere”,
- c) „ștearsă”, „ascunzând”, „cinstire”,
- d) „tipărită”, „arătând”, „jignire”.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „Vălul nopții înce-

pea să se ridice ușor, dezvăluind un cer colorat parcă de o nevăzută pensulă de artist în nuanțe de pastel, mereu schimbate, mergând de la verde la trandafiriu.” **4 puncte**

5. Alcătuieste un enunț în care verbul folosit la modul indicativ, timp imperfect, din secvența: „Nu îndrăzneam să facem nicio mișcare, de teamă să nu stricăm armonia acestei splendori a naturii.” să fie folosit la timpul mai mult ca perfect, păstrând numărul.” **4 puncte**

6. Precizează numărul de propoziții din enunțul: „Deși numeroase galioane portugheze au trecut de-a lungul coastelor Africii de Sud, portughezii nu s-au stabilit în Africa de Sud, rezumându-se la niște opriri scurte pentru a se reaprovisiona cu mâncare și apă în lungul drum spre Indii.” **4 puncte**

7. Notează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvența următoare: „În 1795, Kaap-Stad a fost ocupat de britanici și a devenit Cape Town. Pasat între olandezi și britanici până la capitularea definitivă a lui Napoleon, Cape Town a sfârșit în posesia Marii Britanii în 1815”. **6 puncte**

8. Rescrie corect mesajul referitor la planurile de călătorie: Mă v-oi înbarca într-o zi pe un vas de cursă lung a unei companii românești. **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Numește două evenimente istorice consecutive, care au dus la schimbarea denumirii localității KaapStad, valorificând informațiile din textul B. **4 puncte**

2. Notează două stări sufletești diferite ale personajului-narator, desprinse din textul A, pe care le vei exemplifica. **6 puncte**

3. Menționează un element de conținut comun celor două texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

4. La ce crezi că se referă următoarea afirmație: „Inocența lor tulburată ne-a impresionat și a pus capăt elanului nostru vânătoresc.”? Motivează-ți răspunsul, valorificând textul A. **6 puncte**

5. Care este opinia ta despre călătorie, ca modalitate de descoperire a lumii? Justifică-ți răspunsul, în 50-70 de cuvinte, valorificând textul B. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Redactează o compunere de 100 – 150 de cuvinte, în care să relatezi o posibilă continuare a textului A.

În redactarea răspunsului vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unui dialog de patru-șase replici;
- valorificarea a două informații din textul dat;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C. După ce oamenii înălțară pânzele, căpitanul desfăcu parâma specială de care se folosea pentru a se urca în partea superioară a catargului; peste câteva secunde era tras într-acolo, dar nu străbătuse încă nici două treimi din drum, când scoase un țipăt ca de pescăruș:

– Uite-i jetul! Uite-i jetul! O cocoasă ca un deal troienit! E Moby Dick!

Ațâțați de strigătele lui, reluate numaidecât de cei trei oameni de pe catarge, cei de pe punte se repeziră pentru a privi faimoasa balenă, pe care o urmăreau de atâta amar de vreme. [...]

Balena părea însuflețită de o bucurie calmă, bucuria adâncă a unui corp uriaș care se odihnește în plină mișcare. Nici măcar Jupiter, înotând ca un taur alb, cu răpita Europă agățată de coarnele-i zvelte și privind-o pieziș cu ochii săi galeși, nici măcar Jupiter n-o întrecea în măreție pe Balena Albă, când înota atât de dumnezeiește. [...]

Așa luneca Moby Dick pe apele line ale mărilor tropicale, printre valurile ce-o aplaudau parcă, pline de încântare – așa luneca, însă ascunzându-și grozăvia trupului scufundat și hidoșenia fălcii sale cumplite. Dar în curând partea din față a trupului se ridică încet din apă și, o clipă, întreagă această făptură marmoreană se arcui în văzduh, întocmai ca podul natural din Virginia; apoi, fluturându-și amenințător coada în aer, magnificul zeu se arată în toată spendoarea lui, înainte de a se scufunda în adâncuri, făcându-se nevăzut.

Planând deasupra locului unde plonjase și atingând apa cu aripile lor, păsările acvatice zăboviră un timp peste vârtejul stârnit de balenă.

Cu vâslele scurte lăsate în jos și cu pânzele în voia vântului, cele trei ambarcațiuni pluteau în derivă, așteptând ca Moby Dick să-și facă din nou apariția.

– O oră, spuse Ahab, stând în picioare la pupa ambarcațiunii sale și privind dincolo de locul unde se scufundase balena, spre spațiile albastre, pustii și ademenitoare, de sub vânt. [...]

Deodată însă, în vreme ce scruta adâncurile, zări o pată albă și mișcătoare, nu mai mare decât o nevăstuică, dar care, înălțându-se cu o repeziciune uimitoare, începu să crească și să crească, până când, răsucindu-se, își scoase la vedere două șiruri lungi de dinți albi, strălucitori, ce se înălțau din adâncurile de nepătruns. Era gura deschisă a lui Moby Dick, cu falca întinsă; dar trupul masiv încă era contopit cu albastrul mării. Gura strălucitoare se căscă sub ambarcațiune, ca poarta unui mormânt de marmură; printr-o lovitură dată pieziș cu vâsla, Ahab viră, spre a se feri din calea acestei năluci înfricoșătoare.

după Herman Melville, *Moby Dick*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este prezentată tema călătoriei/aventurii în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- evidențierea unui aspect comun al modului în care este prezentată tema călătoriei/aventurii în textul A și în textul C;
- evidențierea unui aspect diferit al modului în care este prezentată tema călătoriei/aventurii, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto. Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.